

Finans Norges innspill til Stortingets energi- og klimakomité's behandling av statsbudsjettet for 2023

Finans Norge ber Stortingets energi- og miljøkomité om å prioritere følgende i sin behandling av statsbudsjettet for 2023:

- Gjennomføre tilstrekkelige tiltak for utslippskutt, slik at Norge overholder klimamål og «utslippsbudsjettet» for 2023
- Øke bevilgningene til NVEs flom- og skredsikringsarbeid og bidra til et reelt taktskifte i satsingen på forebygging av klimarelaterte skader
- Styrke satsingen på grønne næringer og prosjekter, spesielt innenfor havvind
- Ytterligere innsats for økt energieffektivisering

Nytt verktøy for bedre klimapolitisk styring

Regjeringen har tidligere slått fast at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk, og årets statsbudsjett er akkompagnert av en klimastatus og -plan. Planen dekker rapportering etter klimaloven og redegjør for utslippseffekten av statsbudsjettet. Finans Norge ønsker at klimastatus og -plan brukes som strategiske verktøye for klimapolitisk styring og mener disse er nyttige for å diskutere retning og tiltak. Et «utslippsbudsjett» og referansebaner for utslippskutt vil skape et fundament for planlegging av tiltak, virkemidler og hvordan kutt skal tas både i økonomien generelt og spesifikke sektorer.

Finans Norge mener det er viktig at offentliggjøringen av klimastatus og -plan blir en årlig øvelse sett i sammenheng med publiseringen av statsbudsjettet. Dette vil gjøre det enklere å se sammenhengen mellom behovet for utslippskutt og virkemidler/tiltak for å bidra til dette, og de økonomiske prioriteringene til regjeringen.

Selv om det er positivt at regjeringen lanserer en klimastatus og -plan, er det viktig å være bevisst på at planen viser at Norge i årene 2021 og 2022 har opparbeidet seg en «utslippsgjeld» på til sammen 900 000 tonn CO₂e. Regjeringen vurderer at 2023 estimeres til å gå i balanse, men det er viktig at Stortinget sørger for at trykket holdes oppe på tiltak og virkemidler for å sikre kutt i klimagassutslipp, i tråd med Norges klimamål og «utslippsbudsjettet» tilgjengelig i årene frem mot 2030 og 2050.

Finans Norge ber Stortingets energi- og miljøkomité sikre at det gjennomføres tilstrekkelige tiltak for utslippskutt, slik at Norge overholder klimamål og «utslippsbudsjettet» for 2023.

Styrke flom- og skredforebyggende arbeid

Både Riksrevisjonens rapport om klimatilpasning og Gjerdrumutvalgets NOU 2022: 3 «På trygg grunn», peker på et stort behov for å øke forebygging av klima- og naturrelaterte skader. I NOU-en står det at «Utvalget anbefaler at NVEs samlede bevilgning til sikring av eksisterende bebyggelse mot naturfare økes til 1,5 mrd. kroner årlig, fra dagens bevilgning på i underkant av 300 mill. kroner årlig». I regjeringens forslag til statsbudsjett er bevilgningen til flom- og skredforebygging i praksis uendret.

NVE har tidligere anslått et etterslep på nødvendige tiltak på over 4 milliarder kroner, og viser i sin oversikt at det vil koste 85 milliarder kroner å sikre eksisterende bebyggelse mot flom, kvikkleireskred og erosjon. Det anslås at hele 210 000 bygninger har et sikringsbehov. Økt bevilgning til NVE behøver ikke å stå i kontrast til et stramt budsjett. Forebygging gir sparte kostnader i fremtiden, og en rapport

av Menon Economics og NGI viser at man kan spare opptil seks kroner per investerte krone i forebygging. Forebygging er altså god samfunnsøkonomi.

Finans Norge ber Stortingets energi- og miljøkomité om å doble flom- og skredbevilgningene i kap. 1820 post 22 til 526 millioner kroner, for å få i gang et reelt taktskifte i satsingen på flom- og skredforebygging.

Mer penger til grønne næringssatsinger

Finans Norge mener det er positivt at regjeringen bevilger mer kapital til ulike formål og virkemidler for å styrke grønne næringssatsinger og prosjekter. Det er spesielt positivt at det innføres et hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal bidra i omstillingen mot at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. Det er også positivt at regjeringen øker bevilgningene til Grønn plattform, Nysnø Klimainvesteringer, Innovasjon Norges eksisterende lånerammer til grønne vekstlån og Forskningsrådets grønne prosjekter.

Det er positivt at regjeringen bevilger 165 millioner til raskere utbygging av fornybar energi, blant annet raskere utbygging av havvind og mer effektiv konsesjonsbehandling strømmnett og fornybar energi i NVE. Finans Norge etterlyser imidlertid ytterligere bevilgninger til norsk havvindssatsing, dersom vi skal konkurrere med europeiske motparter som har kommet mye lengre i sine havvindssatsinger. Skal vi lykkes i omstillingen til lavutslippssamfunnet er vi og Europa avhengig av en storstilt utbygging av fornybar energi, blant annet havvind. Regjeringen burde legge enda mer trykk bak dette satsingsområdet.

Finans Norge ber Stortingets energi- og miljøkomité om å styrke satsingen på grønne næringer og prosjekter, spesielt innenfor havvind.

Nødvendig med ytterligere innsats for økt energieffektivisering

I en tid med høy etterspørsel etter energi, er det et naturlig grep fra regjeringen å styrke innsatsen for energieffektivisering. Bruk av elektrisitet i bygg sto i 2021 for rundt halvparten av samlet norsk elektrisitetsforbruk, og spesielt energieffektivisering i næringsbygg er viktig for å frigjøre energi til andre formål. Regjeringen foreslår seks tiltak for å insentivere energieffektivisering, blant annet å utnevne NVE til ENØK-koordinator på tvers av sektorer og offentlig forvaltning. Finans Norge støtter regjeringen i at det er behov for sterkere koordinering av ENØK-tiltak mellom ulike sektorer og ulike deler av forvaltningen. Dette ansvaret må tydeliggjøres.

Norsk finansnæring ønsker å være med å bidra til at norske bedrifter og husholdninger får redusert energiforbruket sitt og dermed senket både strømregningen og sin egen (klima)overgangsrisiko. En forutsetning for at finansnæringen skal kunne bidra til dette er god datatilgang til for eksempel energimerker og energiforbruk fra bygg. Her har Norge en lang vei å gå, og finansnæringen bidrar gjerne med innspill til hva som trengs. Det kan blant annet nevnes at våre medlemmer opplever at det er kun en liten andel yrkesbygg som har et energimerke, selv om det er et lovmessig krav om at alle yrkesbygg over 1 000 kvm skal ha dette.

Regjeringen foreslår å styrke Enovas støtteordninger til husholdninger og forbrukere til 1,1 milliarder i 2021-2024. Finans Norge registrerer at dette beløpet er lavere enn hva husholdningene betaler inn til Enova i samme periode (husholdningene innbetaler hvert år ca. 400 millioner til Enovas klima- og

energifond igjennom «Enova-avgiften» på 1 øre per kWh), og mener det er naturlig at en større del av disse midlene fordeles ut igjen til innbyggerne gjennom gode energieffektiviseringstiltak.

Om Finans Norge og finansnæringen

Finans Norge er nærings- og arbeidsgiverorganisasjon for finansnæringen i Norge og representerer om lag 240 finansbedrifter innenfor forsikring, bank og annen finansieringsvirksomhet. Samlet sysselsetter næringen 48.000 personer. Næringen står helt i frontlinjen av digitaliseringen og spiller en nøkkelrolle i det grønne skiftet. Finansnæringen er en betydelig næring for Norge som nasjon, både målt i verdiskapning, arbeidsplasser og forvaltningskapital. Finansnæringen representerer 2 prosent av sysselsettingen og 6 prosent av verdiskapningen i Fastlands-Norge. Samtidig er finanssektoren den fastlandsnæringen som betaler mest skatt både forholdsmessig og nominelt.